

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะเรื่องความรู้และเจตคติต่อการสาธารณสุขมูลฐานของเจ้าพนักงานสาธารณสุข (พนักงานอนามัย) ผู้สำเร็จใหม่ จากวิทยาลัยการสาธารณสุขภาค ทั้ง 4 แห่ง โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความรู้และเจตคติต่อการสาธารณสุขมูลฐานว่าอยู่ในระดับใด ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และเจตคติ ต่อการสาธารณสุขมูลฐานของเจ้าพนักงานสาธารณสุข (พนักงานอนามัย) ผู้สำเร็จใหม่ และศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยภูมิหลังเกี่ยวกับความรู้และเจตคติต่อการสาธารณสุขมูลฐาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าพนักงานสาธารณสุข (พนักงานอนามัย) ผู้สำเร็จใหม่ จากวิทยาลัยการสาธารณสุขภาค ทั้ง 4 แห่ง จำนวน 343 คน

ผู้ศึกษาวิจัยได้สร้างเครื่องมือ ในการศึกษาวิจัย โดยใช้แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ข้อมูลทั่วไป ความรู้เกี่ยวกับการสาธารณสุขมูลฐานและเจตคติต่อการสาธารณสุขมูลฐาน โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม แล้วผู้ทำการศึกษาวิจัยได้รวบรวมข้อมูล จากแบบสอบถาม มาทำการวิเคราะห์ โดยใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS/PC+ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ และค่าเฉลี่ย การทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรใช้ สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient, r) และใช้ Chi-square test

สรุปผลการศึกษาวิจัย

5.1 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของประชากร

เจ้าพนักงานสาธารณสุข (พนักงานอนามัย) ผู้สำเร็จใหม่ จากวิทยาลัยการสาธารณสุขภาคทั้ง 4 แห่ง จำนวน 343 คน เป็นผู้สำเร็จจากวิทยาลัยการสาธารณสุขภาคเหนือ จังหวัดพิษณุโลก ร้อยละ 29.2 วิทยาลัยการสาธารณสุขภาคกลาง จังหวัดชลบุรี ร้อยละ 25.1 วิทยาลัยการสาธารณสุข

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น ร้อยละ 24.2 และวิทยาลัยการ
 สาธารณสุขภาคใต้ จังหวัดยะลา ร้อยละ 21.6 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 19-21
 ปี ร้อยละ 67.9 อายุระหว่าง 25-27 ปีพบน้อยมากเพียง ร้อยละ 1.8 ใน
 จำนวนนี้นับถือศาสนาพุทธมากที่สุด ร้อยละ 95.6 มีเพียงบางส่วนนับถือศาสนา
 คริสต์ การศึกษาของบิดาและมารดา อยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น ร้อยละ
 51.0 และ 56.6 ตามลำดับ และการศึกษาของบิดามารดา ที่อยู่ระดับชั้นสูงกว่า
 ปริญญาตรี พบน้อยมาก ร้อยละ 1.2 และ 0.3 ตามลำดับ อาชีพส่วนใหญ่ของบิดา
 มารดา คือ ทานา/ทำสวน ร้อยละ 40.2 และ 41.4 ตามลำดับ การออมทรัพย์
 ของครอบครัวส่วนใหญ่พอใช้และเหลือเก็บเป็นบางเดือน ร้อยละ 40.5 มีเพียง
 ส่วนน้อยที่ไม่พอใช้ทุกเดือน ร้อยละ 5.2 ภูมิภาคของครอบครัวส่วนใหญ่อยู่นอก
 เขตเทศบาล ร้อยละ 67.9 และอยู่ในเขตสุขาภิบาลและในเขตเทศบาล ร้อยละ
 32.1 (ดังตารางที่ 1)

5.2 ความรู้เกี่ยวกับการสาธารณสุขมูลฐานของเจ้าพนักงานสาธารณสุข
 สุข (พนักงานอนามัย) ผู้สำเร็จใหม่

ความรู้เกี่ยวกับการสาธารณสุขมูลฐานของเจ้าพนักงานสาธารณสุข
 สุข (พนักงานอนามัย) ผู้สำเร็จใหม่ จากวิทยาลัยการสาธารณสุขภาคทั้ง 4 แห่ง
 จำนวน 343 คน เรื่องที่ตอบถูกมากที่สุดเป็นเรื่องเกี่ยวกับนวัตกรรมสาธารณสุข
 ในข้อ 7 ข้อคำถามที่ว่า การสาธารณสุขมูลฐานเป็นวิธีการที่ช่วยให้ประชาชนคน
 ไทยมีสุขภาพดีถ้วนหน้า ท่านเห็นด้วยกับคำกล่าวเหล่านี้หรือไม่ พบว่าตอบถูกถึง
 ร้อยละ 91.5 และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการค้นหา คัดเลือกและบทบาทหน้าที่ของ
 ผสส.อสม. ในข้อที่ 24 ข้อคำถามที่ว่า ในการประชุมออกเสียงลงคะแนนคัด
 เลือก อสม. ในกรณีที่มีคะแนนเสียงเท่ากัน 2 คน ควรปฏิบัติอย่างไร พบว่าตอบ
 ถูกน้อยที่สุดเพียง ร้อยละ 10.2 เท่านั้น (ดังตารางที่ 2)

ระดับคะแนนความรู้เกี่ยวกับการสาธารณสุขมูลฐานส่วนใหญ่ มี
 ระดับคะแนนความรู้ปานกลาง (ร้อยละ 78.1) ระดับคะแนนความรู้ดีและมีระดับ
 คะแนนความรู้ต่ำ ร้อยละ 7.9, 14.0 ตามลำดับ (ดังตารางที่ 3 และ 4)

5.3 เจตคติต่อการสาธารณสุขมูลฐานของเจ้าพนักงานสาธารณสุข
 (พนักงานอนามัย) ผู้สำเร็จใหม่

ค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติรายข้อ ที่แสดงความรู้สึกและความเชื่อไปในทางบวก ที่จะส่งเสริมให้การปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขมูลฐานเป็นไปในทางที่ดีและถูกต้องนั้น ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี สำหรับเจตคติที่อยู่ในระดับไม่ดี คือ ข้อที่ 6, 17, 21 และ 25 ซึ่ง พบค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อเท่ากับ 3.53, 3.58, 3.99 และ 3.90 ตามลำดับ

ค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติรายข้อแสดงความรู้สึกและความเชื่อในทางลบ ซึ่งจะส่งเสริมให้มีการปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขมูลฐานเป็นไปในทางที่ไม่ดีและไม่ถูกต้องนั้น ส่วนใหญ่อยู่ในระดับไม่ดี คือ ข้อที่ 3, 5, 14, 15, 16, 18, 20, 22 และ 30 โดยพบค่าเฉลี่ย คะแนนเจตคติรายข้อ เท่ากับ 2.29, 2.76, 2.26, 2.70, 2.17, 2.69, 2.16, 2.66 และ 2.14 ตามลำดับ สำหรับเจตคติที่อยู่ในระดับดีมีเพียง 1 ข้อเท่านั้น คือ ข้อที่ 28 โดย พบค่าเฉลี่ยคะแนนเจตคติรายข้อ เท่ากับ 4.19 (ดังตารางที่ 5)

ระดับคะแนนเจตคติต่อการสาธารณสุขมูลฐานของเจ้าพนักงานสาธารณสุข (พนักงานอนามัย) ผู้สำเร็จใหม่ ส่วนใหญ่มีเจตคติปานกลาง ร้อยละ 70.6 และมีเจตคติที่ไม่ดีเพียง ร้อยละ 16.3 โดยมีคะแนนสูงสุด 149 คะแนน และคะแนนต่ำสุด เท่ากับ 80 คะแนน (ดังตารางที่ 6)

5.4 การทดสอบความสัมพันธ์ของความรู้และเจตคติต่อการสาธารณสุขมูลฐานของเจ้าพนักงานสาธารณสุข (พนักงานอนามัย) ผู้สำเร็จใหม่

จากการหาความสัมพันธ์ของความรู้และเจตคติต่อการสาธารณสุขมูลฐานของเจ้าพนักงานสาธารณสุข (พนักงานอนามัย) ผู้สำเร็จใหม่ จากวิทยาลัยการสาธารณสุขภาคที่ 4 แห่ง พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ α เท่ากับ 0.05 ค่าสหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.40 (ดังตารางที่ 7)

5.5 การทดสอบความสัมพันธ์ของ บัณฑิตภูมิหลังเกี่ยวกับความรู้และเจตคติต่อการสาธารณสุขมูลฐาน ของเจ้าพนักงานสาธารณสุข (พนักงานอนามัย)

ผลจากการทดสอบความสัมพันธ์ของบัณฑิตภูมิหลัง เกี่ยวกับความรู้ต่อการสาธารณสุขมูลฐานของเจ้าพนักงานสาธารณสุข (พนักงานอนามัย) พบว่า

พบว่า การศึกษาของบิดา อาชีพของบิดามารดาและภูมิลาเนาเดิม มีความสัมพันธ์กับความรู้ต่อการสาธารณสุขมูลฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ α เท่ากับ 0.05 (ดังตารางที่ 8)

ผลจากการทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยภูมิหลัง เกี่ยวกับเจตคติต่อการสาธารณสุขมูลฐานของเจ้าพนักงานสาธารณสุข (พนักงานอนามัย) พบว่า อาชีพของบิดา และการอบรมทรัพย์ของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการสาธารณสุขมูลฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ α เท่ากับ 0.05 (ดังตารางที่ 9)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้พบประเด็นที่น่าสนใจหลายประเด็นด้วยกัน ซึ่งพอนำผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นประโยชน์ได้ โดยแยกกลุ่มที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ได้ 3 กลุ่มด้วยกันคือ

1. กลุ่มผู้ผลิต คือ วิทยาลัยการสาธารณสุขภาคทั้ง 4 แห่ง สามารถนำข้อมูลที่เป็นจุดอ่อนหรือข้อมูลที่สะท้อนมาจากผลผลิตไปพัฒนาการเรียนการสอน ให้ตรงประเด็นเป็นต้นว่า การปรับวิธีการเรียนการสอน ที่จะช่วยให้ผลผลิตมีความสามารถและมีสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาทั้งด้านความรู้และเจตคติอยู่ในระดับที่ดีและน่าพอใจ

2. กลุ่มผู้ใช้ คือ กระทรวงสาธารณสุข จะเห็นได้งานที่กระทรวงเร่งรัดและเป็นนโยบายที่จะต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน เช่น งานสาธารณสุขมูลฐาน จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่ผู้สำเร็จจะมีความรู้และเจตคติอยู่ในระดับปานกลาง จึงควรมีการสนับสนุน ให้นำความรู้และเจตคติที่ดีไปปฏิบัติงานให้ได้ดีที่สุด และควรจัดการอบรมฟื้นฟูความรู้เกี่ยวกับการสาธารณสุขมูลฐาน เพื่อให้มีความรู้และเจตคติที่ดีในการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานและบรรลุตามเป้าหมายของกระทรวงสาธารณสุข

3. กลุ่มผู้เรียน คือ นักศึกษาเจ้าพนักงานสาธารณสุข (พนักงานอนามัย) ซึ่งจะต้องตระหนักในเรื่องของการเรียน กล่าวคือต้องให้ความสนใจต่อการเรียนในวิชาการสาธารณสุขมูลฐานให้มากขึ้น เพื่อจะเป็นสิ่งที่ทำให้ความรู้และเจตคติในเรื่องดังกล่าวมีระดับที่ดี และจะเป็นประโยชน์เมื่อนักศึกษาจบไปแล้ว สามารถที่จะนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชุมชนของตนเองต่อไป

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยในแนวทางเดียวกันโดยติดตามกลุ่มประชากรที่ศึกษาเมื่อสำเร็จและปฏิบัติงานไปแล้ว 6-12 เดือน เพื่อเป็นการยืนยันผลการศึกษาวิจัยให้แน่นอนยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาโดยเพิ่มเติมเนื้อหาให้ครอบคลุมทุกกิจกรรม ซึ่งเป็นหน้าที่ที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานอนามัยตำบล ได้รับมอบหมายเพื่อหาจุดอ่อน หรือจุดบกพร่องของการปฏิบัติงานในทุกๆ ด้าน มาทำการแก้ไขปรับปรุงในกระบวนการผลิต

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้

1. ทำให้ทราบจุดบกพร่องของการเรียนการสอน ที่ผู้ศึกษาวิจัยปฏิบัติงานอยู่
2. สามารถนำผลการศึกษาวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการหารูปแบบการเรียนการสอนในหน่วยงานที่ผู้ศึกษาวิจัยปฏิบัติงานอยู่
3. ช่วยพัฒนาความสามารถในการดำเนินงานวิจัยของผู้ศึกษาวิจัย
4. เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป